

Tydzień Edukacji Globalnej (TEG) święto ludzi zainteresowanych światem i zmienianiem go!

Współczesnemu światu potrzebna jest umiejętność krytycznego myślenia

Choć jest coraz więcej informacji, to nie potrafimy z nich korzystać- mówi raport „Środowisko i klimat. Opinie i wiedza przedstawicieli mediów w Polsce” Instytutu Spraw Publicznych, autorstwa Małgorzaty Koziarek: „Najczęściej (...) wskazywane przez badanych przeszkody to funkcjonowanie baniek informacyjnych (dostarczanie odbiorcy informacji, które chce usłyszeć, oraz argumentów utwierdzających go w danym przekonaniu) i uwikłanie polityczne zastępujące zobiektywizowany przekaz, czego skutkiem jest polaryzacja mediów.”

Edukacja globalna zaleca nie tylko poznawanie łańcuchów przyczynowo-skutkowych, ale także aktywne poszukiwanie rozwiązań aktualnych wyzwań globalnych. Wzmacnia to takie umiejętności jak analizowanie dostępnych opcji, branie pod uwagę rozmaitych czynników, uwzględnianie doświadczeń z przeszłości, myślenie kreatywne.

Jak rozwijać umiejętność krytycznego myślenia?

1. Zaczynaj od siebie
2. Poszukaj informacji na temat propagandy, manipulacji, dezinformacji
3. Zapoznaj się z **Kodeksem informowania o krajach Południa**. Przy wyborze obrazów i wiadomości na temat świata oraz zamieszkujących go ludzi stosujcie zasady poszanowania równości, solidarności i sprawiedliwości:
4. Zapoznaj się z metodą dociekań filozoficznych, która uczy szukania odpowiedzi na pytania poprzez rozmowę z innymi ludźmi;
https://www.youtube.com/watch?v=t7Ur_-RmXbw

Gościnność powszechnie rozumiana jest jako serdeczność i bezinteresowna życzliwość wobec innych.

Rozmawiajmy o migracjach

Migracje są zjawiskiem powszechnym. Stanowią wyzwanie nie tylko dla społeczeństw przyjmujących, ale przede wszystkim dla samych migrantów i migrantek. Jeśli imigrant ma pozytywny stosunek zarówno do swojej „pierwszej”, jak i „nowej” kultury, a w swoim życiu łączy elementy obu kultur, mówimy wówczas, że wybrał on integracyjną strategię akulturacji. Jeśli odrzuca kulturę pochodzenia, neguje jej wartości i zaczyna praktykować wyłącznie kulturę kraju przyjmującego, mówimy o asymilacji.

W sytuacji, gdy imigrant żyje wyłącznie wartościami kultury pochodzenia, dystansując się wobec kultury przyjmującej, mówimy o separacji. Ostatni typ strategii akulturacyjnej to marginalizacja – sytuacja, w której imigrant odrzucił kulturę pochodzenia, ale nie przyjął również, lub odrzuca kulturę kraju przyjmującego. Więcej: <https://migracje.ceo.org.pl>

CEO

ceo

Konsekwencją migracji jest stres akulturacyjny, jaki imigranci i imigrantki przeżywają w związku z adaptacją do życia w nowym kraju. Jeśli czują się obco, niemile widziani, mają poczucie i stres się potęgują. To rzutuje na całe rodziny. Rośnie poczucie wykluczenia, nieprzystawalności, spada poczucie własnej wartości i sprawczości. Te konsekwencje są niedobre dla nas wszystkich, całej społeczności, nie tylko imigrantów: dezintegrują społeczność oraz utrudniają współpracę z imigrantami, np. w szkole.

CEO

CEO

Dobre praktyki związane z migracjami

Termin „gościnność” w wielu językach europejskich pochodzi od łacińskich określeń hospes oraz hostis; pierwszy wyraz ma wielowymiarowe znaczenie łączące gospodarza, gościa i cudzoziemca, drugi natomiast oznacza wroga, nieprzyjaciela. Z tej perspektywy gościnność oznacza uprzejmość czy bezinteresowną pomoc wobec wszystkich, również osób potencjalnie wobec nas wrogo nastawionych. Przyjmując obcą osobę pod swój dach, nie wiemy, czego się spodziewać, i martwimy się o bezpieczeństwo swoje i swojej rodziny. Z drugiej strony, wielość znaczeń słowa hospes sugeruje, iż gościnność jest zjawiskiem obopólnym, dwustronnym.

Przyjęcie kogoś pod swój dach oraz zaoferowanie posiłku powodują, że wielowymiarowa inność naszych

gości staje się oswojona i obcość zanika.

Gościnność w językach świata

W języku angielskim słowo host może oznaczać gospodarza, podobnie jak w łacińskim hospes. Od tego słowa pochodzi również angielskie hospitality, czyli gościnność lub, dokładniej, przyjazne nastawienie do gości. To hospitate znaczy gościć, choć jest to słowo rzadko już używane w rozmowie, zastąpione czasownikiem to host. Łacińskie hostis ma swoje odzwierciedlenie w angielskim słowie hostile, oznaczającym dosłownie coś należącego do wroga, a potocznie po prostu wrogiemu. Co ciekawe, synonimem hostile jest inimical, od wspomnianego wyżej inimicus, choć to również wyrażenie archaiczne i rzadko używane w mowie potocznej. Obcy w języku angielskim to stranger, co brzmi podobnie do strange, czyli dziwny.

U podstaw edukacji globalnej leżą wartości: godność, sprawiedliwość, solidarność, równość, pokój i wolność

Zmiana klimatu nie jest już zjawiskiem abstrakcyjnym, który dotyka odległe miejsca. Dzieje się ona tu i teraz. Mamy wpływ na jej postępowanie i odczuwamy jej konsekwencje. Jesteśmy częścią świata opartego na współzależnościach.

Poznajcie z nami wybrane hasła **SŁOWNICZKA KLIMATYCZNEGO**
Alarm klimatyczny - symboliczna deklaracja polityków na każdym szczeblu (od samorządowego do międzynarodowego) uznania za priorytet działań w celu ochrony klimatu. Działania podejmowane w ramach deklaracji alarmu różnią się w zależności od zasięgu, ale najczęściej podejmowanym działaniem jest dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej do danego roku. Do tej pory alarm klimatyczny ogłosiły między innymi władze Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Kanady, a w Polsce – Wrocławia. Działania, które należy podjąć w ramach uchwały alarmu klimatycznego: <https://www.extinctionrebellion.pl/alarm>

Albedo – cecha powierzchni określająca jej zdolność do odbijania promieniowania słonecznego. Wyraża się je ułamkiem dziesiętnym od 0 do 1. Większa wartość oznacza, że dana substancja lepiej odbija promieniowanie. Tym samym, powierzchnie o niskim albedo pochłaniają więcej energii, przez co szybciej się nagrzewają. Wartość albedo można określić dla dowolnej powierzchni, na przykład dla trawnika (0,25), ludzkiej skóry (od 0,05 do 0,6), oceanu (0,06) świeżego śniegu (0,8) a nawet całych planet (Ziemia: 0,4; Wenus: 0,7).

Dziura ozonowa – niebezpieczny dla życia ubytek w ilości ozonu O₃ w górnych warstwach atmosfery. Zjawisko to zaobserwowano pod koniec lat 70. XX wieku i powiązano je z emisją do atmosfery tak zwanych freonów – substancji używanych przez człowieka do produkcji urządzeń chłodniczych i produktów w sprayu. Globalny zakaz używania freonów i innych substancji niszczących ozon atmosferyczny (w mocy od 1987 roku) skutkuje stopniową regeneracją warstwy ozonowej. Szacuje się, że warstwa ta wróci do swojego naturalnego stanu przed rokiem 2075.

IPCC – Międzyrządowy Zespół do spraw Zmian Klimatu. Zespół naukowców i przedstawicieli rządów państw świata powołany w 1988 roku do przedstawienia obiektywnych naukowych informacji niezbędnych dla zrozumienia ryzyka i niebezpieczeństw związanych ze zmianą klimatu, a także opracowania metod ograniczenia wpływu człowieka na globalne ocieplenie. Efekty pracy zespołu co kilka lat publikowane są w raportach podsumowujących aktualny stan wiedzy na temat zmiany klimatu.

Klimat – Określenie typowych warunków pogodowych występujących w danym miejscu przez co najmniej 30 lat. Charakteryzuje się go na podstawie średnich wartości temperatury, ciśnienia, wilgotności, prędkości i kierunku wiatru oraz opadów. W ujęciu globalnym określa się go też jako powiązany stan atmosfery, hydrosfery, litosfery, kriosfery i biosfery.

Wskazówki dla wszystkich tych, którzy chcą w ramach swoich możliwości zadbać o środowisko naturalne. Nie wymaga to dużego wysiłku, a przyczynia się do wielu korzystnych efektów

1. Po pierwsze, warto poczytać trochę o tym, w jaki sposób ludzie przyczyniają się do degradacji środowiska. Do czego może to doprowadzić?

2. Po drugie działania na rzecz ochrony środowiska opierają się głównie na świadomości zagrożeń. Wiedząc o nich można im zapobiegać. Warto propagować ten temat, aby jak najwięcej osób usłyszało o tym.

3. Po trzecie wspieraj organizacje, które zajmują się ochroną środowiska. Angażuj się w różnego rodzaju akcje na rzecz ochrony środowiska.

4. Po czwarte zwracaj uwagę na kupowane produkty. Powinny nadawać się one do recyklingu. Oprócz tego jest wiele rad, które z pewnością już znasz. Pamiętaj, żeby oszczędzać wodę oraz energię elektryczną.

Miasto w obliczu zmian klimatu... (https://www.youtube.com/watch?v=ix_MvHdm0Lc)

Klimat na Ziemi ulegał zmianom od początku jej istnienia, ale od czasów rewolucji przemysłowej coraz mocniej wpływa na niego człowiek. Duże aglomeracje miejskie w historii cywilizacji to stosunkowo nowy twór i jeszcze nigdy ich mieszkańcy nie stali wobec konieczności rozwiązania problemów związanych z systematycznie ocieplającym się klimatem. Zaledwie w ciągu jednego pokolenia temperatura globu wzrosła o 0,5 st. C, czego doświadcza każdy z nas w postaci łagodnych zim i upalnych miesięcy letnich. Prognozy mówią o 4-6 st. C wzrostu średniorocznej temperatury w perspektywie końca XXI wieku w stosunku do okresu przedprzemysłowego, jeżeli nie podejmiemy zdecydowanych działań aby ograniczyć go do 2 st. C. To bardzo dużo. Jakie konsekwencje ma to już obecnie i jakie może mieć w przyszłości dla mieszkańców miast?

Wyszperali dla Was (głównie ze stron Centrum Edukacji Obywatelskiej)

Łucja Badacha
oraz

uczniowie klasy II i III LO w Paczkowie - Zespół Redakcyjny "PSZCZOŁY"

Polecamy:

- klimatyczne fakty i mity <https://www.youtube.com/watch?v=arfRpznOwCo>

- miasto w obliczu zmian klimatycznych https://www.youtube.com/watch?v=ix_MvHdm0Lc

- lód płonie https://www.youtube.com/watch?v=VwaVlka_IN0